

AUTORII CĂTRE CITITORI

„Sarcina istoriei este de a oferi elemente ale tradiției, de a arăta că e nevoie să ții seama de trăirile oamenilor și, abia pornind de la această bază, de a construi ceva nou”, scria în anii postbelici remarcabilul istoric Stanisław Herbst¹. Istoria poporului nostru arată că, de mai mulți ani, polonezii au fost supuși presiunii unor guverne impuse, care au încercat să le supună mintea, luptând împotriva memoriei colective a generațiilor din prezent despre generațiile care au dispărut. Cititorul acestei cărți nu o dată a întâlnit falsificarea trecutului. După cum afirma cunoscutul scriitor Paweł Jasionica², manipularea trecutului constituie un element indispensabil promovării de către guverne a unei politici bazate pe violență. Cei în vârstă au crescut și au trăit ani de-a rândul tocmai într-un astfel de sistem. La rândul lor, cei tineri, chiar dacă nu au cunoscut cei mai grei ani din istoria URSS și a PRL, resimt consecințele ei în fiecare zi.

Dragi cititori, după ce veți parcurge capitolele din *Istoria Poloniei*, veți descoperi ușor că ele poartă amprenta autorilor. Din această cauză, aceleași fapte și oameni despre care știți de multă vreme sunt prezentate ușor altfel, cu mai multă sau mai puțină „căldură”. Onestitatea ne obligă să afirmăm că gradul de apropiere față de adevăr depinde nu doar de gradul cunoașterii temei (ceea ce nu este puțin), ci și de personalitatea celui care scrie, de concepția și atitudinea lui față de om. Ne sunt apropiate cuvintele lui Stanisław Herbst care caracteriza astfel sarcinile istoriei: „Oare istoria este menită să ne întârească? Cu siguranță; dar cum face asta? Operează atât cu exemple pozitive, cât și negative. Acest lucru necesită tact în prezentarea și selectarea lor pentru a nu-i demobiliza pe oameni. (...) De vreme ce la temelia istoriei stă omul, chiar de aici decurge o oarecare doză de optimism. (...) Istoria nu poate fi un mijloc care să ne învelesească, ci mai degrabă o conștiință, ea ar trebui să fie umană: plină de umor și de ușoară melancolie”.

Cunoașterea trecutului propriului popor servește nu doar vouă, cititorilor. Reprezentați o parte din istoria de peste un mileniu a unui popor european aflat de veacuri între două mari puteri, germană și rusă, între două mari centre culturale: Roma și Bizanț, având totodată caracterul său irepetabil, propriul „suflet”. Cunoașterea propriilor „rădăcini”, atât de necesară pentru a ne simți cu adevărat

¹ Stanisław Herbst (1907-1973), cunoscut istoric polonez, specializat în domeniul istoriei militare și al istoriei artei, n.t.

² Paweł Jasionica (1909-1970), istoric, scriitor, eseist și publicist, n.t.

liberi într-o societate de oameni liberi, necesită din partea voastră dorință și un anumit efort. Ne-am bucura ca, în urma lecturii acestei cărți, să vă puteți extrage din ea speranța, reperele, dar și semnalele de alarmă pentru viitor. Căci istoria este cu adevărat un dascăl al vieții.

Alicja Dybkowska
Małgorzata Żaryn
Jan Żaryn